

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
APERITIVA
MARTIALIVM
VIRTUTE.

1773
540
8

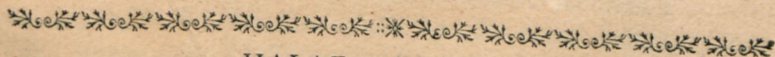
QVAM
CONSENSV
GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
IN REGIA FRIDERICIANA
PRO
GRADV DOCTORIS

LEGITIME IMPETRANDO
DIE VI. NOVEMBR. MDCCLXXIII.

SPECIMINIS LOCO OBTVLIT

AVCTOR

IACOBVS SALOMON LVBOSCHV TZ
PRAGENSIS.

HALAE AD SALAM

TYPIS I. C. HENDEL.

XI 10 8 0 8

UNIVERSITÄT WÜRZBURG

ARTICULI
M. A. T. I. A. L. I. V. M.
P. R. I. M. I.

ARTICULI PRÆCIPUI

ARTICULI PRÆCIPUI

GRADU DOCTORIS

DE UNIVERSITATE WÜRZBURGENSI

ARTICULI PRÆCIPUI

ARTICULI PRÆCIPUI

JACOBUS SALOMON FROSCHE

ARTICULI PRÆCIPUI

D E

A P E R I T I V A
M A R T I A L I V M
V I R T V T E.

§. I.

Si quod cavum, transitui corporis aut solidi, aut fluidi destinatum, impermeabile redditur: *occlusum* id esse dicitur; permeabile iterum factum, *aperitur*. Facultas itaque remedii, qua oclusa cava aperit, *virtus aperitiva* eius vocatur.

§. II.

Ocludunt cava 1° *rigiditas*, in membranis, quarum convolutio cava constituit formatque, enata; 2° *spasmus*, quo latera cavorum propius ad se invicem accedunt; 3° *causa comprimens*; vis extra cavum sita, latera tamen eius sic vrgens, vt propius a se invicem, quam par est, distent; 4° *defectus roboris & distendentis liquidi*; inde enim collapsus nascitur; 5° *concretio laterum*; 6° *obstructio*, quae corpus aut solidum, aut fluidum ponit, cavitatem replens; 7° *tumor aut incrementum laterum*, quod *stenochoriam* nominare solent.

§. III.

In tanto medicorum dissenſu, nemo tamen de virtute martis roborante dubitat. Nec videtur eorum ſententia a veritate abeſſe, qui ſtatuunt, martis ope ideo robur reſtitui, quod partes eius, ſolidorum elementis ſeſe interponentes,

dum graviores sunt, attractionem, qua elementa in se nituntur et cohaesionem praestant, augent vividiorumque reddunt. Atqui vis etiam omnis, quae tribui martialibus potest, ad roborantem redit, siquidem nulla superfit, quae, si discefferis ab illa, assignari queat. Quam ob rem aperitiva martialium virtus (§. I.), ex comparata vi eorum roborante, qua laxis solidis medentur, cum causis, quae cava humani corporis occludunt (§. II.), intelligitur atque in apricum ponitur.

§. IV.

Accidere quidem potest, ut *rigiditatis* (§. II. n. 1.) causa in debilitate lateat; frequenter enim observamus, homines, quorum vires nimia optimorum succorum evacuatio exhaustit, aliis citius rigescere, femellarum exemplo, quae praematurum et foecundum matrimonium ineunt. Neque tamen oportet medicum, si ea occlusi caui causa obtineat, ad martialia confugere, utpote quae rigiditatem, dum cohaesionem augent (§. anteced.), omnino maiorem producerent. Debilitas praeterea ista, cui martialia medentur, *laxitas* est, quam dicunt; atqui ea debilitas, a qua rigiditas demum solidorum enascitur, cum *in defectu succorum nutrientium* consistat, non apte satis ad laxitatem referri potest. Quare *nutrientia* potius indicantur, quae cum optimos succos restituant, tum gelatina, quam in sinu fouent, rigida solida relaxant.

§. V.

Spasmodum (§. II. n. 2.) medela frequentiore martialium usum admittit. Neminem enim fugit, quam facile fiat, ut partes, quas debilitas occupat, spasmo corripiantur; cui
ita-

itaque mars opponi potest (§. III.). Accedit, quod spasms saepe visciditatis humorum originem suam debeat, quae, cum frequentissimus sit laxitatis effectus, martialium plerumque usum, ut tollatur, exoptulat. Denique spasmi a stasi liquidorum, quam laxitas produxit, non raro proficiscuntur. Quo itaque in casu martialia, dum contractionem vasorum intendunt stasique ideo discutere valent, non poterunt non maximam mereri laudem.

§. VI.

Compressionis (§. II. n. 3.) non absimilis est ratio. Fieri enim potest, ut id, quod eius causa existit, ad debilitatem, tamquam effectus, referri debeat; tumorum exemplo, quos debilitas, dum attrahit liquida, producit. Praeparata tunc mole comprimente eaque mobiliori reddita, martialia opem ferunt, restituendo id, quod perditum est, robur. Praeter id visciditas succorum, quam tollere martialia possunt (§. ant.), compressionem quandoque non minus, quam spasmm, efficit. Superflua denique humorum copia, compressione producta, saepe nocet. Neque vero fieri nequit, ut martialia, vi roborante sua se et excretionem restituendo, illam minuant tollantque.

§. VII.

Collapsus vasorum (§. II. n. 4.) indicat cum repletionem corporis, tum roborantia. Quod ad *illam* spectat: eam quidem nutrientia praestant perficiuntque maxime, ut tamen martialia in ea re non multo inferiorem laudem mereantur; siquidem repletio corporis postulat, ut nutrientia non ingerantur tantum, sed etiam in naturam animale fluidaque,

quae corpori hominis insunt, commutentur; quod quidem martialia praestant, labefactatas coctionis vires firmando refocillandoque. Forte etiam, dum partium martialium copiam suggerunt, sanguinis et cruoris praeparationem adiuvant; quod quam sit necessarium, si de replendo corpore medicus cogitet, nemo non perspicit. Alteram collapsus indicationem, quae roboris restitutionem imperat, manifesto martialia adimplent (§. III.), licet nutrientia, quae replent corpus, ideo quoque conducant, indicentur.

§. VIII.

Concretio laterum (§. II. n. 5.) martialium usum, in se spectata, respuit. Contingit enim illa *vel* ita, ut latera cavorum immediate inter se cohaereant, *vel* ea ratione, ut per intermedium quoddam corpus iungantur. Quod priorem concretionis speciem spectat: ea, cum rigiditati respondeat, martialia renuit (§. IV.). Neque posteriori medentur martialia, cum nequeat restitutum etiam robur, corpus, cum lateribus vaforum iam concretum, propellere et vincula illa frangere, quorum id ope cum cavorum parietibus cohaeret. Emollientia potius indicantur.

§. IX.

Obstructionis (§. II. n. 6.) plures dantur causae, quibus, missis iam reliquis, laxitas et visciditas adnumerari debent. Laxitas enim vim solidorum diminutam ponit; lentius itaque, ea praesente, liquida promoventur; qui lentor magis magisque increfcit, cum vel semetipsum augeat atque laxitas etiam maiora incrementa, temporis mora, capiat; fit demum inde, *ut*, causis omnibus increfcitibus, lentescens fluidorum
motus

motus in quietem eorum plenariam degeneret, quiescens fluidum, ob moram contractam, crassius evadat spissiusque, obstructio denique nascatur; cui, iunctis resolventibus, martialia quam optime medentur, siquidem laxitati adversa (§. IV.). Visciditatis, ut obstructionis causae, paene eadem ratio est. Infert enim lentorem fluidorum, laxitatem solidorum; iuncta itaque resolventibus martialia utriusque obstructionis causae satisfacere possunt.

§. X.

Supereft *stenochoria* (§. II. n. 7.), quacum martialia comparare nos oportet. Quae, si forte ab aequali laterum incremento, quod rigiditati aequiparari potest, proveniat, martialium usum, utpote inutilem (§. IV.), damnat atque nulla ratione indicat. Nec poterunt facile martialia, si tumor laterum, quae cava formant, stenochoriae causa existit, in aegri commodum adhiberi, nisi tumor forte plus minus a debilitate orjatur, atque ideo martem, fere ut de causis comprimentibus dictum est (§. VI.), admittat indicetque.

§. XI.

Est ea excretionum ratio, ut pervia ea cava ponant, per quae contingere debent. Forte hinc factum, ut aperitivam martialium vim suppressarum excretionum restitutioni accommodaverint viri, de re medica meritissimi. Atque, licet fatendum sit, posse excretionum naturalium suppressionem incidere, quamvis excretoria cava satis pervia sint, cum tamen plerumque impermeabilitas eorum accusanda veniat, non immerito hic quaestio, quae revocationem excretionum suppressarum, martialium usu praestitam, respicit, dirimi potest, missis

ta-

tamen istis suppressionum causis, quarum ratio ex praedictis perspicui potest atque intelligi.

§. XII.

Accidit saepe, ut, ex virium languore, excretiones naturales supprimantur; moles enim excernenda vim sibi quandam, quae superet inertiam suam, vindicat; qua itaque languente fieri aliter non potest, quin excretio plus minus supprimatur. Atqui martialia vi roborante gaudent (§ IV.) Quare excretiones, inde ab ista causa suppressae, revocari possunt. Docent id martialia, quae languentem excretionem alui nam, quandoque ad diarrhoeam usque, intendunt.

§. XIII.

Fieri quoque potest, ut excretio naturalis ideo languescat, quod corpus excernendum, licet nullus collapsus adsit, deficit; mensium exemplo, quos nimia serositas supprimit. Quo in casu martialia, cum corporis robor restituendo, opem quandoque ferre possunt, excretionis suppressae restitutioni inserviunt.

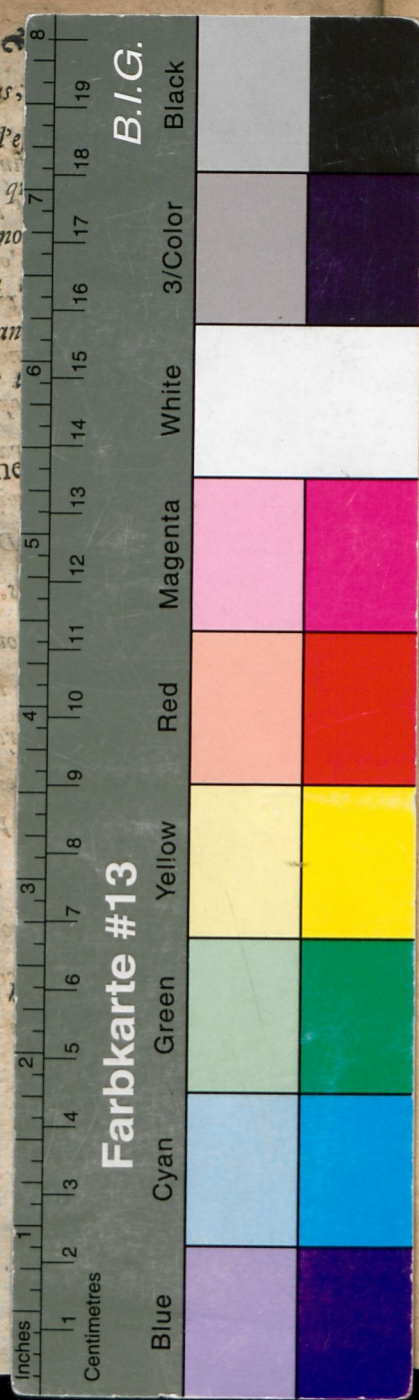
§. XIV.

Ex praedictis caeterum perspicui potest, quod (cum toties spissitudo humorum adsit, quando martialia, ut aperiantur canales, usurpantur), his quidem resolventia, in utilitatem aegri, iungi queant, incidere tamen casus, qui martialium usum ex postulant, omissis omnibus resolventibus. Quandoque enim tantum abest, ut resolutione opus sit, ut potius humores aegri nimia tenuitate laborent.

Halle, Diss., 1773-74
X 230 9444

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
APERITIVA
MARTIALIVM
VIRTUTE.

1773
540

QVAM
CONSENSV
GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
IN REGIA FRIDERICIANA
PRO
GRADV DOCTORIS
LEGITIME IMPETRANDO
DIE VI. NOVEMBR. MDCCLXXIII.
SPECIMINIS LOCO OBTVLIT
AVCTOR
IACOBVS SALOMON LVBOSCHÜTZ
PRAGENSIS.

HALAE AD SALAM
TYPIS I. C. HENDEL.

XI 0 8 0 8

